

Jak współpracować z nauczycielką i rodzicami?

Autorka: Larysa Vychivska

Warszawa, 2020

Oddział przygotowawczy

Tak się składa, że zostałam asystentką międzykulturową w jednej z pierwszych szkół w Polsce, w których powstały oddziały przygotowawcze dla dzieci z różnych krajów świata. W klasie przygotowawczej dzieci w ciągu roku uczą się języka polskiego i innych przedmiotów, a potem przechodzą do zwykłych klas z polskimi uczniami i uczennicami. Fundacja Polskie Forum Migracyjne zaproponowała, aby razem z nauczycielką w takiej klasie pracowała również asystentka międzykulturowa (czyli ja) – dzięki temu dzieci szybciej zaadaptują się do nauki w szkole w Polsce.

Rola i zadania asystentki międzykulturowej

Asystentka międzykulturowa pracująca z dziećmi z Ukrainy powinna znać polskie i ukraińskie podstawy prawa oświatowego, regulujące jej rolę oraz mieć cechy osobiste i zawodowe, potrzebne i przydatne w tej pracy. Dla mnie jest to ciekawa i niezwykła praca. Z jednej strony wszystko jest niby proste – wspieranie nauczycielki w realizacji programu nauczania z uczniami i uczennicami, którzy pierwszy raz przyjechali do Polski. Asystentka międzykulturowa nie jest jednak główną osobą, odpowiadającą za organizację procesu nauczania, chociaż bierze w nim aktywny udział.

Współpraca z nauczycielką

Współpraca nauczycielki i asystentki to innowacyjne podejście do organizacji lekcji w klasie międzykulturowej. Taka współpraca gwarantuje możliwość indywidualizowania procesu nauczania każdego dziecka, zwiększa jakość edukacji oraz stymuluje rozwój i adaptację wszystkich dzieci

Zaletą wspólnego prowadzenia lekcji jest możliwość zaangażowania wszystkich uczniów i uczennic w klasie do różnych form pracy, urozmaicenie metod nauczania, a także możliwość efektywnego monitorowania ważnych potrzeb dzieci i skorygowania w porę działań edukacyjnych i wychowawczych.

Z własnego doświadczenia wiem, jak ważne są współpraca i dobra relacja między nauczycielką i asystentką międzykulturową, które opierają się na współodpowiedzialności i zależą od poziomu porozumienia i zaufania między pedagogami – a także od tego, na ile przejrzysty jest podział ról i na ile jest on uzgodniony oraz akceptowany przez obie osoby.

Wspólne prowadzenie lekcji wymaga rzetelnego przygotowania materiału, wspólnego planowania lekcji, uzgodnienia metod i form pracy oraz spraw organizacyjnych, a także spójnego rozumienia pożądanego efektów.

Wspólne prowadzenie lekcji daje asystentkom i asystentom możliwość rozwoju, zwiększania umiejętności psychologiczno-pedagogicznych i metodycznych (w swojej pracy wykorzystuję m.in. materiały opracowane przez Fundację na rzecz Różnorodności oraz Fundację Polskie Forum Migracyjne), zastosowania w praktyce zdobytego wcześniej doświadczenia oraz dzielenia się nim z innymi profesjonalistkami i profesjonalistami (m.in. podczas grupowych superwizji prowadzonych przez psychologę w Fundacji Polskie Forum Migracyjne).

Praca z dzieckiem

Asystentka międzykulturowa uczestniczy w opracowaniu planu rozwoju indywidualnego dziecka (oraz wspiera je w jego realizacji), adaptacji materiałów edukacyjnych z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i potrzeb edukacyjno-poznawczych dziecka. Uważnie obserwuje także sposób funkcjonowania dzieci i ich potrzeby i przekłada je na propozycje metod pracy.

Mając duże doświadczenie pedagogiczne zdobyte w Ukrainie z uczniami i uczennicami nauczania początkowego, stosowałam zdobytą wiedzę zawodową w praktyce także w Polsce. Wspieranie dzieci podczas lekcji nie sprawia mi trudności, ponieważ mam opanowane metody i narzędzia pedagogiczne, których używam w pracy z uczniami i uczennicami w klasie. Od razu widzę, kto potrzebuje pomocy z jakiego przedmiotu. Czasami wystarczy przetłumaczyć jedno, dwa słowa, aby uczeń lub uczennica dalej samodzielnie wykonali zadanie

Czasem pomagam także w tym, aby niezamożne rodziny otrzymały bezpłatną pomoc dla dzieci (np. artykuły szkolne, śniadania, prezenty świąteczne).

Współpraca z rodzicami i wspieranie rodzin

Udane wspieranie nauki i indywidualnego rozwoju dziecka jest znacznie utrudnione, jeśli między pedagogiem a rodzicami nie ma dobrej komunikacji, dlatego asystentka międzykulturowa powinna być tłumaczką pomiędzy nauczycielką i dzieckiem, a przede wszystkim pomiędzy rodzicami i nauczycielką.

Jako asystentka międzykulturowa w pierwszej kolejności nawiązuję relacje osobiste z dyrekcją szkoły, rodzicami oraz nauczycielkami i nauczycielami. Bezpośrednia rozmowa z rodzicami daje dużo pożytecznych informacji (m.in. o dziecku i relacjach w rodzinie) zarówno mi, jak i nauczycielce oraz szkole. Rodzice zazwyczaj chętnie i szczerze rozmawiają z asystentkami i bardziej ufają im, niż nauczycielkom i nauczycielom.

Większość rodziców, nie znając dobrze języka polskiego, wstydzi się rozmawiać z nauczycielkami. Z tego powodu zanika bezpośredni kontakt między nauczycielką i rodzicami. Wtedy z pomocą przychodzi asystentka międzykulturowa, która mówi w języku ojczystym rodziny - i od razu na twarzy rodziców pojawia się uśmiech.

Czasem napotykam jednak bariery psychologiczne. Moje zdolności komunikacyjne i organizacyjne, umiejętność wysłuchania rodziców i dzieci, empatia wobec nich, a także zrozumienie tego, że emigrowali do innego kraju, aby tu zamieszkać, pomagają jednak w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych. Ponownie – bardzo pomocna jest także superwizja indywidualna organizowana przez Fundację Polskie Forum Migracyjne, z którą współpracuję.

Praca jako asystentka międzykulturowa daje mi poczucie zadowolenia i satysfakcji oraz bycia potrzebną. W wielu sytuacjach pomogłam uczniom i uczennicom, rodzicom oraz nauczycielkom i nauczycielom - całej szkole! Udaje mi się wspierać w rozwiązywaniu problemów wiele rodzin, które są, podobnie jak i ja, migrantami!

O autorce:

Larysa Vychivska, nauczycielka nauczania początkowego, asystentka międzykulturowa m.in. w oddziale przygotowawczym w Szkole Podstawowej nr 221 w Warszawie. Współpracuje z Fundacją Polskie Forum Migracyjne.

Opis pożytecznego doświadczenia powstał w ramach działania Koalicji na rzecz wzmocnienia roli asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich koordynowanej przez Fundację na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS) dzięki wsparciu finansowemu Fundacji „Pamięć, Odpowiedzialność, Przyszłość”.

Więcej informacji o pracy asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich znajduje się na stronie internetowej asywszkole.pl

